

1. उत्तरं चुनुत ।

1. दशकुमारचरितस्य कर्ता कः?

अ. बाण, आ. सुबन्धु, इ. दण्डि ई. भोजराज॥

2. दशकुमारचरिते अध्यायस्य नाम एवं अस्ति।

अ. उच्छ्वासः आ. पर्व इ. अध्यायः ई. परिच्छेदः।

3. दशकुमारचरिते कति उच्छ्वासाः भवन्ति?

अ. पञ्चमः आ. सप्तमः इ. अष्टमः ई. दशमः।

4. तुङ्गधन्व राजा कं देशं पातयतिस्म?

अ. काञ्ची आ. त्रिगर्थ, इ. उज्जयिनी ई. सुहृदेशम्॥

5. मित्रगुप्तः कः?

अ. राजवाहनस्य मित्रं आ. पुष्पदन्तस्य मित्रं इ. कोशदासस्य मित्रं
ई. धन्यकस्य मित्रं।

6. कन्दुकोत्सवः कस्मिन् नगरे प्रवर्तते?

अ. त्रिगर्थे आ. दामलिप्तनगरे, इ. उज्जयिन्या ई. काञ्चीनगर॥

7. भीमधन्वः कः?

अ. तुङ्गधन्वनः पुत्रः आ. कोशदासस्य पुत्रः इ. कर्दन पुत्रः ई.
जयसिंहस्य पुत्रः

8. सुहृदेशस्य राजकुमारः कः?

अ. मित्रगुप्तः आ. भीमधन्वः इ. तुङ्गधन्वः ई. कोशदासः।

9. कन्दुकोत्सवः कदा आचर्यते?

अ. ध्रुव नक्षत्रे, आ. कृतिका नक्षत्रे इ. रोहिणी नक्षत्रे, ई.
भरणी नक्षत्रे

10. कन्दुकोत्सवे कन्दुकेन का नृत्यति?

अ. कनकवती आ. निम्बवती इ. कन्दुकावती ई. गोमिनी।

11. कन्दुकावत्याः सखी का?

अ. चन्द्रसेना आ. गोमिनी इ. मेदिनी ई. निम्बवती॥

12. भीमधन्वनः प्रियमहिषी का?

अ. धूमिनी आ. चन्द्रसेना इ. कन्दुकावती ई. मेदिनी

13. विन्ध्यावासिन्याः देव्याः नाम किम्?

अ. लक्ष्मी आ. सोमापीडा इ. पार्वती ई. दुर्गा।

14. मित्रगुप्तः कस्मै कथां कथयति?

अ. राजवाहनाय आ. तुङ्गधन्वाय इ. राजहंसाय ई. धनकः

15. चन्द्रसेनायाः प्रियतमः कः?

अ. कोशदासः आ. तुङ्गधन्वनः इ. धूमकः ई. भीमधन्वनः।

16. कन्दुकावत्याः यौवनं कीदृशं आसीत्?

अ. आयातयामम् आ. अप्सरसः इ. सामान्य स्त्री ई. कुरूपी।

17. पुरातनेन पुंसां युक्तपूर्वा का?

अ. चन्द्रसेना आ. कन्दुकावती इ. लक्ष्मीः ई. सोमापीडा।

18. कन्दुकावती कन्दुकोत्सवे कम् अरचयत्?

अ. श्रुतिमार्गम् आ. गीतमार्गम् इ. स्वरमार्गम् ई. नृत्यमार्गम्।

19. कन्दुकावती कन्दुकोत्सवे किम् अदर्शयत्?

अ. चूर्णपदम् आ. रक्तपदम् इ. पूर्णपदम् ई. सस्तपदम्॥

20. मकरकेतुः कः?

अ. मन्मथः आ. शिवः इ. चन्द्रापीडः ई. वैशम्पायनः।

22. अप्सरसः कुलानि कति?

अ. दश आ. द्वादश इ. पञ्चादश ई. चतुर्दश।

मित्रगुप्तचरितम्

II. Essay Type Questions

१. गद्यकाव्यस्य लक्षणम् लिखित्वा उत्पत्तिं विकासञ्च अधिकृत्य प्रबन्धं लिखत।

२. संस्कृतसाहित्ये गद्यकवीन् अधिकृत्य लिखत।

३. दण्डिः देशकालकृतीः अधिकृत्य प्रबन्धं रचयत।

४. मित्रगुप्तस्य साहसं वर्णयत।

५. धूमिनी –गोमिन्योः वृत्तान्तं लिखत।

६. निम्बवती – नितम्बकयोः कथां चित्रयत।

७. "कूरं स्त्रीहृदयम्" तथा " दारगुणाः प्रियहिताय" समर्थयत।

८. प्रसिद्ध विभागः गद्यकाव्यानि अधिकृत्य प्रबन्धमेकं लिखत।

९. "कः कामः? - संकल्पः" तथा " किं दुष्करं साधनम्? - प्रज्ञा" - एते वाक्ये समर्थयत।

१०. कन्दुकोत्सवं अधिकृत्य प्रबन्धं लिखत।

III गद्य भाग भाषान्तरम्

Sl.No. page no. Para. No From -- To.

1. 48 1 ----- सोऽप्याचक्षे
-----पादमूलादपत्यद्वयम्।
  2. 48 1 ----- सोऽभ्यदत्त
-----कन्दुकोत्सवनामाऽस्तु इति।
  3. 48 1 ----- स चोत्सवः
-----विविक्तमध्यासे इति।
  4. 49 1 ----- अस्मिन्नेव
-----साहसम्।
  5. 49 2 ----- स तु
माम्भ्यधत्-----विन्ध्यवासिनीमाराधयितुम्।
  6. 49-50 2 ----- अथासौ जातसंभ्रमा
-----कमलम्।
  7. 52 1 ----- अध्य खलु
कन्दुकोत्सवे -----प्रत्यस्यासीत्।
  8. 53 1 ----- अहं तु
----- कोऽपि मद्गुरुभ्यधावत्।
  9. 54 1 ----- निर्भयेन च मया
----- कथय कीदृश्यस्ताः इति।
  10. 54 3 ----- अस्ति त्रिगर्तो
----- नगरग्रामखर्वटपुटभेदनादीनि।
  11. 56 2 ----- अस्ति द्रविडेषु
----- अभ्यवहारयितुम् इति।
  12. 57-58 2 ----- ततस्तस्या
वृद्धदासी-----स्थालीमुभे शरावे चहार इति।
  13. 58 2 ----- तथाऽनुष्ठिते
----- समुपाहरत्।
  14. 58-59 last line impt. पीत्वा
चापनीताध्वक्लमः ----- पातयां बभूव।
- In page no 58
15. 59 1 ----- वृद्धया तु
----- दारगुणाः इति।
  16. 59 2 ----- अस्ति सौराष्ट्रेषु
वलभी ----- परजनश्च परि बभूव।
  17. 62 2 ----- अस्ति शूरसेनेषु
----- च दृष्टिः ।
  18. 63 1 ----- स तमभिप्रशस्याशंसत्
----- मन्त्रयामास।
  19. 64 1 ----- सोऽनिप्रीतस्तस्यामेव
----- पप्रच्छ।
  20. 64 & 65 2 ----- स चानुयुक्तो धूर्तः

-----भवन्तः प्रमाणम् इति।

*****

IV स सन्दर्भ विवृणुत

- 1 "एकान्ते भवान् उत्कण्ठित इव परिवादिनीद्वितीयस्तिष्ठति" इति।
2. समुप३. तस्यते तवैकः पुत्रः जनिष्यते चैका दुहिता।
3. स च उत्सवः कन्दुकोत्सवानामाऽस्तु इति।
4. सैषा मे प्राणसमा दहन इव दहति माम्।
5. न च शकश्यामि राजसुनुरित्यमुष्मिन्पापमाचरितम्।
6. अतोऽद्यैव नय मामीप्सितं देहाम् इति।
7. अनिबिहददर्शना चयमस्मिन्कन्दुकोत्सवे।
8. न मयाऽन्येन वाऽन्तराले दृष्टा।
9. प्रज्ञान्तं च तं निर्दयप्रहारैरुदपातयत्।
10. विज्ञान्तीव महशिनलज्जया पुष्पमयं पञ्जरम्।
11. उत्थाय निमीलोन्मूल्य स्थित्वा गत्वा चैवातिचित्रं पर्यक्रीडत राजकन्या।
12. दर्शनीयान्येकेनैवानेकेनेव कन्दुकेनादर्शयत्।
13. चाभिवन्द्य देवीं मनसा मे सानुरागेण।
14. सह सखीभिः कुमारीपुरमगमत्।
15. भूयासमेवं यावदायुरायताक्षि त्वत्प्रसादस्य पात्रम्।
16. सखे किमेतदाशास्यम्।
17. सोऽयमार्येणाजाकरो जनोऽत्यर्थमनुगृहीतः।
18. कोऽप्ययमायसनिगडबद्ध एव जले पुरुषः लब्धः?
19. कनिष्ठभार्या धूमिनी शो भक्षणीया इति समकल्पयन्।
20. पतिव्रता प्रतीतिं लेभे बहुविधाश्च पूजाः।
21. भद्रे! शक्नोपि किमनेन शालिप्रस्थेन अन्नम् अभ्यवहारयितम् इति
22. आसज्जति च मे भृदयं अस्यामेव।
23. " स्थालीमुखे शरावे चाहर " इति।
24. पतिं च दैवतं इव मुक्तदन्वा पर्यचरत्।

25. न इयं रत्नवती निम्बवती च इयम्।
26. भगवति पतिरेव दैवतं वनितानाम्।
27. पुत्र, तवेयं भार्या सखी निधिपतिदत्तस्य।
28. न भेतव्यम्। ब्रूहि नेयं निधिपतिदत्तकन्या।
29. भद्र विरुद्धमिवैतत्प्रतिभाति।
30. तुष्टाऽस्मि तवैवमदुष्टभावतया।
31. तावतैव त्वयाऽहमनुगृहीतो भवेयम् इति।
32. पुनरसौ गृहिण्यै स्वनूपुरयुगलं प्रेषय इति।
33. स चेदमाकर्ण्य ब्रह्मराक्षसो माम् अपूपुजत्।
34. अत्रैवमवसितोऽभूत्।
35. चित्रा इयं दैवगतिः।

*****

V. लघुटिप्पण्यः-

1. चन्द्रसेना।
2. कोशदासः।
3. कन्दुकावती।
4. मित्रगुप्तः।
5. कन्दुकोत्सवः।
6. धूमिनी।
7. गोमिनी।
8. निम्बवती।
9. नितम्बवती।
10. गोमिन्याःपाकः।
11. भीमधन्वा।
12. गद्यकाव्यम्।
13. किं क्रूरम्? स्त्रीहृदयम्।
14. कः कामः?सङ्कल्पः।
15. कथा-आख्यायिका।
16. दण्डी।

*****

BCA II SEM महाश्वेत वृत्तान्तम्

1. बाणस्य कालः कः?

अ. प्रथम शतमानं आ. क्रि.श. सप्तम इ. क्रि.पू. प्रथम ई. क्रि.श. पञ्च।

2. बाणः कस्य आस्थाने आसीत्?

अ. अशोकस्य आ. राज्यवर्धनस्य इ. हर्षवर्धनस्य ई. चन्द्रगुप्तस्य।

3. चण्डीशतकं किं प्रकारकं काव्यम्?

अ. चम्पू आ. महाकाव्यं इ. स्तोत्रं ई. गद्यं।

4. हर्षवर्धनेन प्रदत्ता प्रशस्तिः का?

अ. कविराजः आ. भट्टः, इ. विद्वान्, ई. पण्डित।

5. कादम्बर्या पूर्वभागस्य लेखकः हः?

अ. भूषणः आ. हरिशेणः इ. बाणः ई. हर्षः।

6. बाणः कुत्रस्थः?

अ. विदर्भः आ. पाञ्चालः इ. प्रीतिकूटः ई. गौडीय।

7. कादम्बरी गद्यकाव्यस्य उत्तरार्धं केन लिखितवान्?

अ. बाणः आ. भूषणः इ. मयूरः ई. हर्षः।

8. बाणः कस्य वंशीयः?

अ. वात्सायनस्य आ. आत्रेयः, इ. पुरु ई. कुर।

9. बाणस्य माता का?

अ. महादेवी आ. गौरी इ. शान्तला ई. राजदेवी।

10. बाणस्य पिता कः?

अ. चित्रभानुः आ. कृष्णः इ. हर्षः, ई. वत्स॥

11. बाणस्य शैली का?

अ. मागधी आ. वैदर्भी इ. गौडी, ई. पाञ्चाली।

12. गद्यस्य मूलं किं?

अ. वेदं आ. रामायणं इ. महाभारतं ई. शासना॥

13. चन्द्रापीडस्य सुहृत् कः?

अ. वैशंपायनः, आ. शुक्रनासः इ. तारापीडः, ई. कपिञ्चलः।

14. महाश्वेतायाः माताकः?

अ. भैरवी आ. वैष्णवी, इ. गौरी, ई. पार्वती॥

15. बाण विरचित नाटकं किं?

अ. अभिज्ञानशाकुन्तलं आ. मालती माधवं इ. पार्वती परिणयं ई. भैमीपुत्रपरिणयं।

16. कः दिग्विजययात्रां आरब्धवान्?

अ. चन्द्रापीडः, आ. कपिञ्चलः इ. तारापीडः, ई. शुक्रनास॥

17. कदा महाश्वेता चन्द्रापीडं आभवाषे?

अ. नृत्यावसाने, आ. गीतावसाने, इ. पूजावसाने, ई. भोजनावसाने।

18. अतिथिरूपेण कः आगतवान्?

अ. चन्द्रापीडः, आ. तारापीडः, इ. पुण्डरीकः, ई. बाणः।

19. चन्द्रापीडः कस्यां सरसि उदकं पीतवान्।

अ. मानसम्, आ. आच्छोदं, इ. पम्पा, ई. ब्रह्मन॥

20. प्ररुदितां कां दृष्ट्वा चन्द्रापीडः अचिन्तयत्?

अ. गौरी आ. कादम्बरी, इ. महाश्वेतः, ई. विलासवती।

21. अक्षमाला कस्य हस्तात् अगतत्?

अ. पुण्डरीकस्य, आ. श्वेतकेतोः, इ. चन्द्रापीडस्य, ई. शुक्रनासस्य।

22. गन्धर्वराजः कः?

अ. अतिरथः, आ. चित्ररथः, इ. महारथः, ई. क्षुद्ररथः।

***** o *****

II. Essay type questions – महाश्वेतवृत्तान्तम्

१. गद्यकाव्यस्य लक्षणं लिखित्वा उत्पत्तिं विकासञ्च अधिकृत्य प्रबन्धं लिखत।

२. विभागः साहित्यस्य गद्यकवीन् अधिकृत्य प्रबन्धं रचयत।

३. बाणभट्टस्य देशकालकृतिशैलीं अधिकृत्य प्रबन्धं रचयत।

४. चन्द्रापीड महाश्वेतयोः संवादं विवृणुत।

५. महाश्वेतायाः वृत्तान्तं लिखत।

६. प्रसिद्धं गद्यकाव्यानि अधिकृत्य प्रबन्धं लिखत।

७. गुहावर्णनं अधिकृत्य प्रबन्धं लिखत।

८. कपिञ्जल - महाश्वेतयोः संवादमधिकृत्य प्रबन्धं लिखत।

९. महाश्वेतायाः जन्मं अधिकृत्य लिखत।

१०. महाश्वेतया वर्णितानि चतुर्दश कुलानि अधिकृत्य लिखत।

***** o *****

III गद्य भाग भाषान्तरम्

Sl.No. page no. Para. No From -- To.

1. 37 1 ----- अथ गीतावसाने
----- अतिथिसत्कारः इति।
2. 37 1 ----- एवमुक्तस्तु तथा
संभाषण -----मया कथयिष्यति इति।
3. 38 1 ----- तस्याश्च द्वारि
शिलातले ----- सप्रश्रयं प्रतिजग्राह।
4. 38 2 _____ कृतातिथ्यया च तथा
----- नियुक्तवती चन्द्रापीडम्।
5. 38 - 39 2 _____ आसीच्च तस्य चेतसि
----- प्रणयः।
6. 39 3 _____ अतिमहत्खलु _____
आवेदयतु भवती सर्वम्।
7. 40 4 _____ तां च प्ररुदिता _____
चलति वसुधा।
8. 40 5 _____ एतत्प्रायेण _____
मकरकेतुना समुत्पादितम्।
9. 41 5 _____ अरिष्टायास्तु _____
कन्यका प्रसूता।
10. 42 6 _____ तयोश्च _____
नवयौवनेन पदम्।
11. 45 9 _____ तेन न कर्णावतंसीकृतां
----- अचिन्तयत्।
12. 46 11 _____ आसीच्च मममनसि _____
विकारमुपसंहर्तुम्।
13. 48 13 _____ चोपसृत्य _____
श्रूयताम्।
14. 48 14 _____ अस्ति खलु _____
लक्ष्मीर्ददर्श।
15. 49 14 _____ आलोकनमात्रेण च _____ सोऽयम्।

***** o *****

महाश्वेतवृत्तान्तः

IV ससन्दर्भं विवृणुत।

1. पुणैरिव स्पृशन्ती।
2. शुद्धिरिव कुर्वाणा।

3. पवित्रतामिव नयन्ती।
4. दर्शितविनयः शिष्यः इव ब्रजन्तीमनुवव्राज।
5. हन्त तावन्नेयं मां दृष्ट्वा तिरोभूता।
6. कृतं हि मे कुतूहलेन प्रश्नाशया हृदि पदम्।
7. रजनिसमयमिव दर्शयद्भिः तमालतरुभिः।
8. अलमतियन्त्रणया कृतमतिप्रसादेन।
9. दूरावनतेन शिरसा सप्रश्रयं प्रतिजग्राह।
10. नास्ति खलुसाध्यं नाम तपसाम्।
11. चित्रमिदमालोकितमस्माभिरदृष्टपूर्वम्।
12. जनयति हि प्रभुप्रसादोपि प्रागल्भ्यमधीर प्रकृतेः।
13. अपनयतु नः कुतूहलम्।
14. अहो दुर्निवारता व्यसनोपनिपातानाम् ।
15. बलवती हि द्वन्द्वानां प्रकृतिः।
16. न हि क्षुद्रनिर्घातपाताभिहता चलति वसुधा।
17. अन्यद्वेदेभ्यः संभूतम्।
18. अपरं मकरकेतुना समुत्पादितम्।
19. निखिलान्तः पुरस्वामिनी च तस्याभवत्।
20. मधुकर इव मदेन नवयौवनेन पदम्।
21. सकलजीवलोक हृदयानन्ददायकेषु।
22. वशीकर्तुकामं काममिव सनियमम्।
23. अलंकारमिव ब्रह्मचर्यस्य।
24. स्वयंवरपतिमिव सर्वविद्यानां।
25. मधुमासमिव कुसुमधवलतिलकभूति भूषितमुखम्।
26. कालो हि गुणाश्च दुर्निवारतां आरोपयन्ति।
27. अदूरकोपा हि मुनिजनप्रकृतिः।
28. जनयति हि मे मनसि महत्कौतुकमस्याः।
29. बाले किमनेन पृष्टेन प्रयोजनम्।
30. भगवन्गृहाण तवायमात्मजः।

***** o *****

महाश्वेतवृत्तान्तः

V. लघुटिप्पण्यः

1. अप्सरसां कुलानि। 8. गन्धर्व कुलम्।
15. महाश्वेतायाः बाल्यम्।
2. महाश्वेता वर्णनम्। 9. चन्द्रापीडः।
16. महाश्वेतकृत अतिथिसत्कारः।
3. कथा आख्यायिका। 10. महाश्वेता।
17. पुष्पसुरभिः।
4. गद्यं कवीनां निकषं वदन्ति। 11. बाणोच्छिष्टं जगत्सर्वम्। 18. कपिञ्जलः।
5. गद्यकाव्यम्। 12. मधुमास वर्णनम्।
19. हर्षचरितम्।
6. गुहावर्णनम्। 13. पुण्डरीकः।
7. बाणभट्टः। 14. कादम्बरी।

***** o *****

महाश्वेतवृत्तान्तः

VI अ. समासः

1. दर्शितविनयः। 3. रजनीसमयः। 5. उत्फुल्लकुसुमम्। 7. शिलातलम्।
9. हिमहारः।
2. कृतमतिः। 4. तमालतरुः। 6. लतानिकुञ्जः। 8. इन्दुमण्डलम्।
10. हरहासः।

आ. प्रयोग परिवर्तनम्

1. अहं मुनिकुमारं अपश्यम्। 11. पुरुषेण स्त्री गम्यते।
2. कुसुमायुधः परवशाम् अकरोत्। 12. शालायां छात्राः पठन्ति।
3. रागः हृदयं विराति। 13. छात्रैः संस्कृतं पठ्यते।
4. अहं वैराग्यवृत्तान्तं कथयामि। 14. बालाः हसन्ति।
5. भीमः बकासुरं मारितवान्। 15. रामेण फलं खादितं।
6. अश्वः धावति। 16. बालिका गीतं गायति।
7. रामेण रावणः हतः। 17. गायकेन संगीतं गीयते।
8. कवीनां काव्यं लिख्यते। 18. अध्यापकः छात्रान् पाठयति।

\ सम्बोधयति।

9. जले मीनाः चरन्ति। 19. पुष्पैः विकस्यते।
10. कुसुमानि विकसितानि। 20. महिलाया वस्त्रं प्रक्षाल्यते।

***** o *****

Harshacaritam हर्षचरितम्

। उत्तरं चनुत।

1. भृभुजः केन जायन्ते?
अ. प्रजापुण्येन, आ. प्रजापापेन, इ. स्वपुण्येन, ई. स्वपापेन।
- 2.. प्रजापुण्येन, भृभुजः किमिव जायन्ते?
अ. महाकाला, आ. सुकाला, इ. कुकाला, ई. सकाला।
3. बाणः बन्धून्द्रष्टुं कुत्र अगच्छत्?
अ. देवाधिवास्दं, आ. राजाधिवासं, इ. ब्राह्मणाधिवासं, ई. जनाधिवासं।
4. पुस्तक वाचकस्य नाम किम्?
अ. सुदृष्टिः, आ. कुदृष्टिः, इ. पापदृष्टिः, ई. दूरदृष्टिः।
5. सुदृष्टिः किं पपाठ?
अ. वायुपुराणं, आ. अग्निपुराणं, इ. विष्णुपुराणं, ई. शिवपुराणं।
6. पवमानप्रोक्तं पुराणं कः पपाठ?
अ. श्यामलः, आ. सीतापतिः, इ. सुदृष्टिः, ई. दीर्घदृष्टिः।
7. बाणस्य पितृव्यपुत्राः कति?
अ. त्रयः, आ. पञ्च, इ. दश, ई. चत्वारः।
8. श्यामलः बाणस्य -----?
अ. पितृव्यपुत्रः, आ. मातुलपुत्रः, इ. सहोदरः, ई. मित्रम्।
9. बाणस्य पितृव्यपुत्रेषु कनीयान् कः?
अ. गणपतिः, आ. अधिपतिः, इ. तारापतिः, ई. श्यामलः।
10. द्विजानां राजः कः?
अ. चन्द्रः, आ. सूर्यः, इ. बृहस्पतिः, ई. शुकः।
11. कः परकलत्राभिलाषी महाभुजङ्गः अभवत्?
अ. सुदयुम्नः, कार्कोटकः, इ. नहुषः, ई. रावणः।
12. कः पृथिवी परिभूतवान्?

अ. पृथुः, आ. भार्गवः, इ. ययातिः, ई. मान्धाता।

13. मान्धातः कैः सह रसातलमगात्?

अ. पत्नीपुत्रैः, आ. पुत्रपौत्रैः, इ. बन्धुमित्रैः, ई. शत्रुभिः।

14. कः सुपुत्रपौत्रो रसातलमगात्?

अ. सगरः, आ. भगीरथः, इ. मान्धाता, ई. नहुषः।

15. मान्धाता सपुत्रपौत्रो -----अगात्।

अ. पातालं, आ. वितलं, इ. अतलं, ई. रसातलं।

16. नलमहाराजः केन अभिभूतवान्?

अ. कलिना, आ. बलिना, इ. इन्द्रेण, ई. यमेन।

17. गोब्राह्मणातिपीडितेन कः निधनमयासीत्?

अ. अर्जुनः, आ. कार्तवीर्यः, इ. रावणः, ई. पुरुरवः।

18. युधिष्ठिरो समरशिरसि किं उत्सृष्टवान्?

अ. सत्यम्, आ. अनृतं, इ. शरं, ई. प्राणां।

19. श्रीकण्ठदेशस्य राजधान्याः नाम किम्?

अ. स्थाण्वीश्वरः, आ. बृहदेश्वरः, इ. श्रीकण्ठेश्वरः, ई. रामेश्वरः।

20. स्थाणीश्वरनगरं शत्रूणां किमिव आसीत्?

अ. यमनगरमिव, आ. देवनगरमिव, इ. पातालनगरमिव, ई. तपोवनमिव।

21. स्थाण्वीश्वरं अर्थिभिः -----भूमिः इव आसीत्।

अ. चिन्तामणिः, आ. रत्नमणिः, इ. अयोमणि, ई. मुक्तकमणिः।

22. स्थाणीश्वरः जनपदं विद्यार्थिभिः ----- इव आसीत्।

अ. गुरुकुलम्, आ. पितामहगृहम्, इ. मित्रगृहम्, ई. कारागृहम्।

23. शरणागतानां स्थाण्वीश्वरप्रदेशः किमासीत्?

अ. वज्रपञ्जरं, आ. लोहपञ्जरं, इ. काष्ठपञ्जरं, ई. सुवर्णपञ्जरम्।

II. Essay type questions –हर्षचरितम्

1. गद्यकाव्यस्य लक्षणं उत्पत्तिं विकासञ्च अधिकृत्य प्रबन्धं लिखत।

2. बाण भट्टस्य देशकालकृतिसहितं परिचयं कुरुत।

3. 'संस्कृत साहित्ये गद्यकवयः' इति विषये प्रबन्धं लिखत।

4. 'बाणोच्छिष्टं जगत्सर्वम्' इति सूक्तिं आधृत्य बाणस्य महत्त्वं समर्थयत।

5. शरद्वर्णनं कुरुत।

6. श्यामलोकत विविधराजवर्णनं निरूपयत।
7. श्रीकण्ठ जनपदवर्णनं कुरुत।
8. बाणभट्ट-ब्राह्मणानां च संवादं वर्णयत।
9. श्रीकण्ठदेशवर्णनमधिकृत्य प्रबन्धं लिखत।
10. स्थाण्वीश्वर वर्णनं अधिकृत्य लिखत।
11. बाणभट्टकृतं सूर्यास्तवर्णनम् अधिकृत्य लिखत।

***** o *****

III गद्य भाग भाषान्तरम्

Sl.No. page no. Para. No From -- To.

1. 1 1 ----- अथ कदाचित्
----- शैफलिकाशीतलीकृतदिशि

शरत्समयारम्भे -----
ब्राह्मणाधिवासमगात्।
2. 2 2 ----- समुपलब्ध
----- नितरां ननन्द।
3. 2 2 ----- प्रीयमाणेन च मनसा
----- अविच्छिन्नो वा वेदाभ्यासः।

कच्चितेव
----- काव्यालापाः इति।
4. 3 3 ----- अथ ते तमूचुः
----- क्रियाकलापाः इति।
5. 3 & 4 4 ----- अत्रान्तरे
----- चासन्द्यां निषसाद।
6. 5 5 ----- तच्छ्रुत्वा बाणस्य
----- मुखानि व्यलोकयन्।
7. 7&8 7 ----- बाणस्तु विरहाब्रवीत्
----- चरितं वर्णयितुम्।
8. 8 7 ----- कः खलु
पुरुषायुषशतेनापि ----- शोणमयासीत्।
9. 9 8 ----- जपति वटुजने
----- क्षपाक्षयमगच्छत्।
10. 13&14 13 ----- यस्तपोवनमिति
----- विप्रैरगृह्यत।
11. 14 15 ----- यत्र च प्रमदानां
----- कर्पूरपांसवः।

IV. ससन्दर्भं व्याख्यात।

1. सुकाला इव जायन्ते प्रजापुण्येन भूभुजः।
2. बाणो बन्धुन्द्रष्टुं पुनरपि तं ब्राह्मणाधिवासमगात्।
3. बहुबन्धुमहयवर्ती परं मुमुदे।
4. प्रतिदिनमविच्छिन्तो वा वेदाभ्यासः।
5. सम्पादयन्ते विप्रजनीचिताः क्रियाकलापाः।
6. भुक्तवन्तं च तं सर्वे जातयः पर्यवारयन्।
7. नातिदूर्वर्तिन्यां चासन्द्यां निषसाद।
8. श्रोतॄणां गीत्या पवमानप्रोक्तं पुराणं पपाठ।
9. गीतिध्वनिमनुवर्तमानः स्वस्वरेणेदं आर्यायुगल्समपठत्।
10. पितामहमुरक्पद्मा इव वेदाभ्यास पवित्रित मूर्तयः।
11. परस्परस्य मुखानि व्यलोकयन्।
12. नहुषः परकलत्राभिलाषी महाभुजङ्ग आसीत्।
13. सुदयुम्नः सत्रीमय एवाभवत्।
14. सौदासेन न रक्षिता पर्याकुलीकृता क्षितिः।
15. कार्तवीर्यो गोब्राह्मणातिपीडनेन निधनमायासीत्।
16. किमुन स्वभावसरसमृद्धानि इतरेषाम्।
17. आर्यं न युक्तमनुरूपमभिहितम्।
18. भवतां कुतूहलमवकल्पयामि।

V. लघुटिप्पण्यः हर्षचरितम्

1. बाणभट्टः।
2. कथा आख्यायिका।
3. गद्यकाव्यम्।
4. हर्षचरितम्।
5. शर्हत्वर्णनम्।
6. चत्वारो भ्रातरः।
7. श्याण्वीश्वर वर्णनम्।
8. बाणस्य आतिथ्यम्।
9. बाणेन कुशलप्रश्नः।
10. श्रीकण्ठाख्यो ज
11. प्रोढाः प्रमदाः।
12. प्रीतिकूटगमनम्।
13. बन्धुसंल्लापः।
14. वायुपुराण प्रश्नम्।